

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **J. M.**, zastoupen Mgr. Pavlem Drumevem, advokátem se sídlem Vodičkova 709/33, Praha 1, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 2. 2015, č. j. 1885-3/2015-900000-304.7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2017, č. j. 9 Af 30/2015 – 50,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Celní úřad Praha D8 rozhodl dne 25. 3. 2011 o propadnutí 16.786 litrů minerálního oleje patřícího žalobci a zajištěného při kontrole provedené dne 25. 3. 2009 na adrese Hostivická 7, Praha 5.

[2] Celní ředitelství Praha zamítlo odvolání žalobce rozhodnutím ze dne 25. 7. 2011.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí celního ředitelství žalobou podanou u Městského soudu v Praze, který jej rozsudkem ze dne 3. 12. 2014, č. j. 5 Af 58/2011 – 26, zrušil a vrátil

věc žalovanému k dalšímu řízení (pozn. celní ředitelství bylo ke dni 31. 12. 2012 zrušeno zákonem č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, a jeho působnost přešla na žalovaného). Důvodem zrušení byla skutečnost, že v napadeném rozhodnutí zcela chyběla úvaha o přiměřenosti a individualizaci sankce – propadnutí zajištěných výrobků. Tehdejší právní úprava poskytovala prostor pro správní uvážení, celní ředitelství proto bylo povinno odůvodnit, proč rozhodlo o propadnutí všech zajištěných výrobků, a nikoliv jen části z nich.

[4] Žalovaný následně rozhodnutím ze dne 16. 2. 2015 změnil výrok rozhodnutí celního úřadu tak, že jej formálně zpřesnil, aby lépe odrážel „skutek“, za který bylo uloženo propadnutí vybraných výrobků. Materiálně výrok rozhodnutí prvního stupně potvrdil.

[5] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u městského soudu, který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[6] Městský soud považoval za vhodné vyjádřit se nad rámec žalobních bodů k otázce prekluze. Nesouhlasil s žalovaným, že vůbec nemohlo dojít k prekluzi oprávnění uložit sankci. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Afs 170/2014 – 35, 3263/2015 Sb. NSS, není možno rozhodnout o propadnutí vybraných výrobků podle § 42 odst. 11 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění účinném do 30. 4. 2011 v případě, že zaniklo právo vyměřit spotřební daň z důvodu uplynutí prekluzivní lhůty. V nyní posuzované věci k prekluzi práva vyměřit daň nedošlo. Celní orgány rozhodly o propadnutí výrobků v době, kdy byla spotřební daň řádně vyměřena (spotřební daň byla vyměřena platebním výměrem ze dne 12. 5. 2009, odvolání i žaloba byly následně zamítnuty).

[7] Soud nepřisvědčil námitce, že žalovaný dostatečně nereflektoval závěry předchozího zrušujícího rozsudku. V rozsudku č. j. 5 Af 58/2011 – 26 městský soud shledal rozhodnutí celního ředitelství nepřezkoumatelným, neboť v něm chyběla úvaha o přiměřenosti sankce, nevyslovil však žádné úvahy, jak konkrétně by měly celní orgány v dalším řízení rozhodnout. Žalovanému proto nelze vytknout, že v napadeném rozhodnutí *de facto* znovu potvrdil výrok rozhodnutí celního úřadu a rozhodl o propadnutí všech vybraných výrobků.

[8] Městský soud odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž bylo propadnutí všech vybraných výrobků podle § 42 odst. 11 zákona o spotřebních daních ve znění účinném do 30. 4. 2011 pravidlem a pouze ve výjimečných případech bylo namístě rozhodnout o propadnutí pouze části vybraných výrobků, nebo od něj zcela upustit. V nyní posuzované věci žalovaný řádně odůvodnil, proč považoval závažnost jednání žalobce za natolik vysokou, že odůvodňovala propadnutí všech vybraných výrobků. Žalovaný se s otázkou individualizace a přiměřenosti podle soudu řádně vypořádal. Přesto však městský soud považoval za potřebné částečně korigovat odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť z hlediska ústavních požadavků je třeba vždy zachovat možnost zohlednit i osobní a majetkové poměry odpovědného subjektu. Žalobce však netvrdil žádné okolnosti, které by svědčily pro závěr, že by propadnutí všech vybraných výrobků mohlo mít likvidační či rdousící efekt. Takové okolnosti nevyplynuly ani ze spisu. Námitky žalobce týkající se nepřiměřenosti sankce byly pouze obecné. Ve stejné míře

obecnosti proto soud uzavřel, že žalovaný odůvodnil napadené rozhodnutí dostatečně a správně a nejednal v rozporu se základními zásadami činnosti správních orgánů.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[9] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti rozsudku městského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[10] Stěžovatel namítl, že žalovaný nerespektoval předcházející rozsudek, v němž městský soud vyslovil závěr o nepřezkoumatelnosti původního rozhodnutí v dané věci a zavázal žalovaného rozhodnutí řádně, srozumitelně a relevantně odůvodnit. Městský soud v nyní napadeném rozsudku „rezignoval“ na své předchozí rozhodnutí a v podstatě pouze akceptoval, že dostatečné odůvodnění již není (ve všech souvislostech) relevantní, resp. že stačí pouze poukaz žalovaného na to, že postupoval tak, jak podle zákona mohl. Podle právní úpravy účinné do 30. 4. 2011 byl celní orgán oprávněn (nikoliv povinen) rozhodnout o propadnutí vybraných výrobků. Měl tedy prostor pro správní uvážení, které bylo třeba srozumitelně, určitě a ústavně konformně odůvodnit.

[11] Dále stěžovatel uvedl: „*Správní soud dále považoval za vhodné se vyjádřit k otázce prekluze práva, resp. vyjádřit se k rozhodnutí o propadnutí výrobků tak, že s ohledem na sankční povahu rozhodnutí nelze souhlasit se žalovaným v tom, že v dané věci vůbec nemohlo dojít k prekluzi uložit sankci, resp. že délka postupu celních orgánů byla omezena toliko pořádkovou lhůtou. Správní soud dále ve svém rozhodnutí uvádí, že Nejvyšší správní soud poukazuje (ve svých rozhodnutích) na zásadu subsidiarity a proporcionality, přičemž dále správně uvádí, že účelem citovaného usnesení je tedy zabránit distribuci a spotřebě vybraných výrobků. Nejvyšší správní soud, resp. žalovaný tak dospěl k závěru, že poté, co zanikne právo vybrané výrobky zdanit, zanikne rovněž právo rozhodnout o jejich propadnutí.*“

[12] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil s napadeným rozsudkem.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce, podle níž městský soud „*rezignoval*“ na svůj předchozí pokyn uložený žalovanému v rozsudku č. j. 5 Af 58/2011 – 26. V nyní napadeném rozsudku městský soud stěžovateli vysvětlil, v čem spočíval důvod zrušení rozhodnutí celního ředitelství v předchozím řízení (chybějící úvaha o přiměřenosti sankce propadnutí vybraných výrobků) a jaký pokyn žalovanému uložil (doplnit tuto úvahu). Městský soud také podrobně rozebral důvody, pro které považoval tento pokyn za splněný, byť částečně názor žalovaného korigoval.

[16] Stran požadavků na odůvodnění sankce ukládané podle § 42 odst. 11 zákona o spotřebních daních ve znění účinném do 30. 4. 2011 městský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2012, č. j. 7 Afs 36/2011 – 125, podle kterého citované ustanovení poskytuje celním orgánům prostor pro správní uvážení. Zároveň z tohoto rozsudku vyplývá, že zpravidla bude rozhodnuto o propadnutí všech zajištěných vybraných výrobků, a to zejména tehdy, bude-li z jednání subjektu zřejmé, že tak činil z důvodů zištných, ve snaze vyhnout se placení spotřební daně či z jiných nekalých důvodů. Naopak v případech, kde jde o pochybení spíše administrativní povahy a kdy je z jednání subjektu patrné, že nejednal ve zlém úmyslu, bude namístě rozhodnout o propadnutí pouze části výrobků či dokonce v případě z materiálního hlediska zcela bagatelních pochybení od uložení uvedené sankce zcela upustit.

[17] Tato obecná východiska městský soud následně aplikoval na posuzovanou věc a uzavřel, že žalovaný přiměřenost sankce pečlivě odůvodnil. V souladu s citovanou judikaturou žalovaný konstatoval, že k propadnutí jen části výrobků je třeba přistoupit pouze za zvláštních, výjimečných okolností. Poukázal na to, že v daném případě byla závažnost jednání žalobce z materiálního hlediska vysoká. Vybrané výrobky byly zatíženy vysokou sazbou spotřební daně ve výši 9,95 Kč/litr a žalobce jejich zdanění neprokázal. Městský soud souhlasil s žalovaným, že tyto okolnosti jsou při posouzení závažnosti protiprávního jednání žalobce stěžejní. Nejednalo se o pouhé pochybení administrativní povahy. Žalovaný také v souladu s judikaturou správních soudů uzavřel, že dodatečné zaplacení spotřební daně nelze považovat za výjimečnou okolnost, která by odůvodňovala uložení jiné sankce než propadnutí všech vybraných výrobků. Žalobce byl k zaplacení daně fakticky donucen až na základě exekučních příkazů a učinil tak až jeden a půl roku po vydání platebního výměru.

[18] Podle městského soudu se tedy žalovaný s otázkou individualizace a přiměřenosti řádně vypořádal. Přesto však městský soud považoval za potřebné částečně korigovat odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalovaný při hodnocení lékařských zpráv předložených žalobcem konstatoval, že jednání žalobce bylo natolik společensky nebezpečné, že propadnutí všech vybraných výrobků bylo nutností a nebylo možné zohlednit jakékoliv osobní poměry. Městský soud upozornil v této souvislosti na nález Ústavního soudu ze dne 30. 7. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 37/11, v němž se Ústavní soud zabýval přiměřeností sankce propadnutí věci podle zákona o spotřebních daních a konstatoval, že uložení této sankce by v konkrétním případě mohlo být protiústavní. Orgánům veřejné moci je zachována možnost v každém jednotlivém případě zohlednit kromě závažnosti deliktu a okolností jeho spáchání i majetkové poměry odpovědného subjektu. V nyní posuzované věci však městský soud neshledal, že by doklady předložené žalobcem nasvědčovaly tomu, že by uložení sankce mohlo mít likvidační či rdousící efekt. Žalobce jimi prokazoval svůj zdravotní stav, v žalobě však nepředložil žádné tvrzení ohledně svých majetkových poměrů. Žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly, že majetkové poměry žalobce jsou kritické, nevyplývají ani ze správního spisu. Nesprávný názor žalovaného tedy podle městského soudu neměl vliv na zákonnost a správnost napadeného rozhodnutí.

[19] Stěžovatel na výše popsané odůvodnění městského soudu v kasační stížnosti nijak konkrétně nereaguje, pouze obecně namítá, že žalovaný své rozhodnutí srozumitelně a relevantně neodůvodnil. Takto obecně formulovaná námitka však není způsobilá účinně zpochybnit podrobné a přesvědčivé odůvodnění rozsudku městského soudu. V této

souvislosti Nejvyšší správní soud podotýká, že v soudním řízení správním vymezuje hranice soudního přezkumu žalobce, resp. stěžovatel. Soud není povinen ani oprávněn nahrazovat jeho projev vůle, domýšlet za něj argumenty a vyhledávat na jeho místě možné vady napadeného správního či soudního rozhodnutí, není-li k jejich přezkumu vázán z úřední povinnosti (viz např. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78, č. 2162/2011 Sb. NSS).

[20] Druhou část kasační stížnosti, která je citována výše v bodě [11], tvoří pouhé konstatování toho, co městský soud ve svém rozsudku řekl, aniž by stěžovatel vyjádřil nesouhlas či jakoukoliv výhradu k tomuto odůvodnění. Nejvyšší správní soud přezkoumává především rozhodnutí a postup krajského (městského) soudu, stěžovatel je proto povinen uvést konkrétní argumentaci zpochybňující závěry vyslovené v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu. Žádná taková argumentace ale v této části kasační stížnosti obsažena není. Soud neshledal, že by bylo možné tuto část považovat za kasační bod (srov. rozsudek ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 58, č. 835/2006 Sb. NSS, a výše citovaný rozsudek č. j. 4 As 3/2008 – 78, v nichž rozšířený senát vymezil pojem žalobní bod, tyto závěry lze obdobně použít i pro kasační řízení), a proto se touto částí kasační stížnosti blíže nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[21] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné

V Brně dne 10. ledna 2019

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu